

Досега на југозападната некропола се откриени погребувања од класичниот период од IV век пред наша ера, македонско-хеленистичкиот и раноримскиот период, додека на Лисичин Дол се откриени погребувања од полно железно време до V век пред наша ера. Оттука може да се констатира дека постоел еден континуитет на погребувања на Исарот.

За жал, според кажувањата, тука се копало кампањски дури и до 200 диви копачи.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

Во изминатиов период, на археолошкиот локалитет Исар Марвинци, интензивно се вршат археолошки ископувања од страна на Музеј на Македонија, со цел конечно да се стави крај на дивото копање. Тоа е првата мерка со која се очекува ефикасна заштита на локалитетот, по што следува и спроведување на кампања не само со механизми за заштита, контрола и инспекции, туку и кампања за подигнување на свеста кај населението.

"Со досегашните мерења - вели раководителот на истражувањата, археологот Златко Видески - планираме да истражиме околу 80 хектари. Тоа е делот кој во моментот го знаеме, а некрополите се шират така што се претпоставува дека останува уште толку простор, кој е надвор од ушите реконструирања. Оваа година планираме околу 50.000 м² да истражиме со тоа што би се истражувало на два пункта, едниот би бил југозападната некропола Исарот, а вториот е железновремената некропола, Лисичин Дол. На југозападната некропола, која сега прв пат се истражува, откриени се повеќе од 200 гробови, а досега се истражени 50. На Лисичин Дол продолжуваат повеќегодишните истражувања и се откриени повеќе од триесеттина нови гробови".

Генерално, на југозападната некропола досега се откриени погребувања од класичниот период од IV век пред наша ера, македонско-хеленистичкиот и раноримскиот период, додека на Лисичин Дол се откриени погребувања од

БОГАТИТЕ НЕКРОПОЛИ ГИ "ОБРАБОТИЛЕ" ДИВИТЕ КОПАЧИ

полно железно време до V век пред наша ера. Оттука може да се констатира дека постоел континуитет на погребувања на Исарот.

"Овие истражувања ќе ни покажат колкав е вистинскиот степен на оште-

теност на некрополите. Постои една друга карактеристика која сега ја забележавме, а тоа е дека некрополата не била нападна од диви копачи само во наше време, туку и во античко време се вршеле ограбувања на гробовите. По-

БЛИЗИНА НА ВАЛАНДОВО

ГРОБ ОД ЛИСИЧИН ДОЛ

најдовме и куќи што укажува дека почетокот на овој град не треба да се врзува со класичниот период, туку уште порано односно во железното време", потенцира археологот Видески.

На некрополата Лисичин Дол ископувањата се почнати во 2002 година, а сега се продолжени и се откриени многу

гребна форма во југозападната некропола е кремацијата, погребниците ги кремирале на друго место, а биле закопувани во плитки квадратни јами во карпата, додека во Лисичин Дол има хумации во камени цисти", објасни археологот Видески.

Од досегашните ископувања откриени се голем број наоди - теракоти, сребрен, златен, бронзен накит - сребрени белезгии, обетки, една златна обетка, монети почнувајќи од Филип... Сите тие наоди се најдени во женски гробови, додека во машките може да се забележат оружја меѓу кои највпечатливи се копјата и монетите.

"Откриена е и клесана фамилијарна гробница во која пронајдовме три-четири урни, а пред неколку години откриена е и сидана гробница каде беше најден шлем, панцир и копје. Големо задоволство ми претставува железното време, од кое

КЛЕСАНА ГРОБНИЦА

гробови. Во текот на еден месец, колку што трае истражувањето, откриени се 4-5 исклучително богати женски погребувања и одлични наоди. Исто така, и на оваа некропола многу од гробовите се ограбени од дивите копачи.

"Откривме многу гробни конструкции кои 99 отсто се 'обработени' од дивите копачи. Значи, ние го бараме оној еден процент од неограбените гробници, кои верувам дека ќе дадат исклучително богат материјал", додаде археологот Страхил Темов.

Државата плански влезе во вакви проекти, со најава дека ќе продолжат и понатаму сè додека овој локалитет не се доистражи, а тоа ќе трае неколку години.

